

Penmail

Jaargang 7, nr. 3 - Juli 2012

Uitgave: Werkgroep Kinderhandschrift

Redactie: Dick Schermer (dick.schermer@zonnet.nl)

Gratis kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdhandschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan regelmatige informatie op dit gebied: Stichting Schrijfpedagogische Hulpverlening (SPH), Vereniging van Leraren Schoonschrijven en Machineschrijven (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijfspecialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op deze terreinen: Schrijfonderwijs, schrijfmethoden, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, ofwel pedagogische grafologie.

Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie valt buiten onze doelstelling.

Presentatie

We stellen ons voor in Penmail enige afwisseling in de informatie aan te brengen. Nu eens zal er naar een uitgave worden verwezen. Dan weer is er een bespreking, of volgt de letterlijke weergave.

0-0-0-0-0

DAAROM nog leren schrijven met de hand!

Op 11.11 2008 bood het Platform Handschriftontwikkeling aan de Onderwijscommissie van de Tweede Kamer de petitie "Schrijven moet blijven!" aan. Sindsdien is er heel wat meer informatie losgekomen over dit heikele thema. Aartje Schoemaker heeft het eerdere document herschreven en aanmerkelijk uitgebreid. Aan het eind vermeldt ze ruim 30 recente bronnen. Het artikel (6 blz.) komt op de website van het Platform (www.handschriftontwikkeling.nl) en staat in bundel 32 van de serie "Over kinderhandschrift, schrijfopvoeding & schrijfonderwijs gesproken".

Klein kleuren

Onlangs slaagde Marjan Bun-Beckers voor haar master SEN opleiding Motorisch Remedial Teacher/Motorisch Begeleider. Zij deed onderzoek naar distale motoriek en noemde haar afstudeerscriptie: Te klein voor kleuren?!

Bij vierjarige kleuters ging ze na in hoeverre zij rondjes kunnen inkleuren met een goede driepuntsgreep en rondgaande in plaats van heen en weer gaande bewegingen. De gedetailleerde eindrapportage van haar praktijkonderzoek is heel interessant en zeker van belang voor wie met jonge kinderen werkt.

Het masterstuk van Marjan staat op de hierboven vermelde website van Platform Handschriftontwikkeling. Neem er kennis van!

Bundel 31 en 32

In de serie "Over kinderhandschrift ... gesproken" zijn in mei bundel 31 en in juli bundel 32 verschenen.

In bundel 31, met 20 bijdragen, wijzen we hier graag op:

- Elk handschrift is uniek, Frits Cohen & Daniel Wander, 1993, 3 blz.
- Edda Manley over blokschrift (printing), 2012 (2 blz.)
- Ontwikkelingsmodel van leren lezen en schrijven, Michael Wendler, 2001 (1 blz.)

In bundel 32, met 26 bijdragen, worden hier bij voorkeur vermeld:

- DAAROM nog leren schrijven met de hand, Aartje Schoemaker, 2012 (6 blz.)
- Schrijven of typen – dat is de vraag! (bij kinderen met DCD) Nancy Pollock, 2005 (5 blz.)
- Waarom je effectiever leert door schrijven dan door typen, Melanie Pinola, 2011 (2 blz.)

Benieuwd naar alle bijdragen in beide bundels? Neem dan gerust contact op met de redactie van Penmail. Ben je geïnteresseerd in een van de bovengenoemde bijdragen? Vraag deze dan op (jawel: kosteloos).

Duitse Bild wijst op einde van handschrift

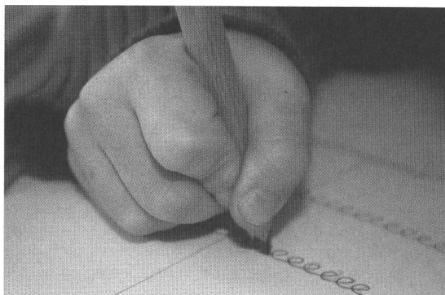
Tabloidblad Bild kopte op 27 juni: Handschrift stirbt aus! Om te wijzen op het verdwijnen van het schrijven met de hand werd de opmaak nu eens in een andere font gedrukt – italic! Op grond van een recent Engels onderzoek wordt gesteld, dat één op elke drie volwassenen in het afgelopen halfjaar niets meer met de hand heeft geschreven.

Bild slaat alarm!

We vernemen verder niets over het bedoelde onderzoek. Wanneer werd het gehouden? Waar? Onder hoeveel mensen? Met welke sociale achtergrond? Welke leeftijdsspreiding? Waarmee schreven zij wel? En wat schreven zij meer dan een halfjaar geleden? Kortom, Bild slaat alarm op een sensationele, maar weinig onderbouwde manier. Een bekende weg om de publieke opinie te bespelen!

De onderstaande illustraties komen uit de bijdrage van Nancy Pollock over schrijven of typen:

*Krampachtige pengreep met overstrekte wijsvinger
Het potlood wordt te laag vastgehouden en er is geen open ruimte tussen duim en wijsvinger.*

Bron: Van Waelvelde & De Mey

Typen met tien vingers

Bron: Internet